

Universitätsbibliothek Wuppertal

L. Annaei Senecae Tragoediae

Seneca, Lucius Annaeus <Philosophus>

Amstelodami, 1662

Actus primus

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-770](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-770)

multis precibus orat, tandem exorat. Cujus interea filios. Eteoclem & Polynicem, violato regnandi per vices fœdere, impia moventes arma, incassum laborat mater Iocasta in gratiam reducere. Desunt mutila huic tragœdiæ cœtera.

ACTUS PRIMUS.

OEDIPUS. ANTIGONE.

Oedipum ab instituta morte revocat persuadetque filia Antigone dux patris cæci.

Oedip. **C**œci parentis regimen, ac fessum unicum Patris levamen, gnata, quam tanti est mihi

Genuisse vel sic; desere infaustum patrem.

In recta quid deslectis errantem gradum?

Permitte labi. melius inveniam viam

Quam quæro solus, quæ me ab hac vita extrahat,

Et hoc nefandi capitis aspectu levet

Cœlum atque terras: quantulum hac egi manu?

Non video noxæ conscium nostræ diem:

Sed videor. hinc jam solve inhærentem manum,

Et patere cœcum, qua volet, ferri pedem.

Ibo, ibo, qua prærupta protendit juga

Meus Cithæron: qua peragrato celer

Per saxa monte jacuit Actæon, suis,

Nova

Verf. 1. Ac fessum unicum Patris levamen,] Quam pulcre cæcus parens & fessus pater, quasi diversi essent, in tanta vicinia appellantur? Merito fassus est Florens Christianus hanc repetitionem sibi non placere. Aliis elegans videtur, & impingere in limine, quibus hæc culpata. Fruantur iudicio suo. Sed scripsit auctor: & fessum unicum Lateris levamen. Sic apud Sophoclem idem Oedipus ἐπι Κολωνῶν ad filiam: Εγείρουσ' ἢ παῖ, ἀλδ' ὄρεγ' εἰ με φιδέξιοι. Gronovius.

4. In recta quid deslectis] Hippol. 136. Ad recta deslecti. Idem. Errantem] Errare malentem. Farnabius.

7. Capitis aspectu] Herc. Fur. 1240.

Populos ut omnes impio ad aspectu fugem. Gronovius.

8. Quantulum] Quasi dicat, paululum vel nihil potius profeci me mea solum excæcando manu, & vitæ parcendo: nam quamvis diem sceleris mei conscium non videam, video ortam. Farnabius.

11. Cœcum,] Meum cæci. Idem.

13. Cithæron:] Mons prope Thebas sub meo quondam imperio, vel, in quo ego quam primum natus sum expositus eram. inf. verf. 203. Idem.

14. Actæon] Venator in cervum à Diana, quam nudam viderat, mutatus atque à canibus suis devoratus. Idem.

Nova pra
Silvanqu
Egit for
Vibrante
Vel qua
Zethi juv
Tauri fer
Vel qua
Inoa rupa
Novumq
Mersura
Fortuna
Est alius

16. Infirm
citas. Farna

17. Egit
Bacchæ filiu
pserunt. Idem
chico percit
suis erat filii

18. Vibra
fixum fereb
ta. Idem.
excludimus, t
nus. Gronov

19. Vel qu
& Phœniss.

20. Zethi
Zethi juven

lenissimum d
dunt nihil e
dum, ut non
sit mentiri

fuit, qui Di
igitur dabit
vencus? qu
rat. Et ita F
Gronovius.

22. Vel q
hunc versum
decimum,]

Vertice imm
ceps] Delu
versum etro

Nova præda canibus. qua per obscurum nemus, 15
 Silvamque opacæ vallis instinctas deo
 Egit sorores mater, & gaudens malo,
 Vibrante fixum prætulit thyrso caput,
 Vel qua cucurrit corpus invisum trahens
 Zethi juvencus, qua per horrentes rubos 20
 Tauri ferocis sanguis ostentat fugas.
 Vel qua alta maria vertice immenso premit
 Inoa rupes, qua scelus fugiens suum,
 Novumque faciens, mater insiluit freto
 Mersura gnatum, seque. felices, quibus 25
 Fortuna melior tam bonas matres dedit!
 Est alius istis noster in silvis locus,

Qui

16. *Instructas*] Bacchi furore percitas. *Farnabius*.

17. *Egit*] Agave Penthei mater & Bacchæ filium ejus Pentheum discerperunt. *Idem*. *Gaudens*] Furore Bacchico percita vitulum esse putans, qui suus erat filius. *Idem*.

18. *Vibrante*] Caput Penthei præfixum ferebat haste pampinis involuta. *Idem*. *Thyrso prætulit fixum*] Vt edidimus, transponit voces Florentinus. *Gronovius*.

19. *Vel qua*] *Hercul. Fur.* vers. 915. & *Phœniss.* vers. 126. *Farnabius*.

20. *Zethi juvencus*] Apage illam Zethi juventutem, quam dum per hellenissimum defendunt viri docti, ostendunt nihil esse tam insanum & absurdum, ut non aliquo furo oblitum possit mentiri sanum colorem. Taurus fuit, qui Dircen alligatam traxit. Cur igitur dubitarent reponere, *Zethi juvencus*? quod ipsis in mentem venerat. Et ita Florentinus. *Oedipo* v. 610. *Gronovius*.

22. *Vel qua*] Lipsius & Ios. Scalig. hunc versum poni voluit post duodecimum, *Ibo, ibo, &c.* supra. *Farnab.* *Vertice immenso premit*, Inoque præcepis] Delirus suspicabatur priorem versum troneum esse, & colloca-

dum superius post illum *Ibo, ibo*. Gruterus non videt, quare versus sit illo reponendus, quum alio loco montis perierit Actæon, alio Ino. Tamen & Scaliger totam sententiam suspendi cautus eodem rejicit. Nimirum vitium subesse intelligebant, sed idinitio versus sequentis & simul medicinam ostendunt principes membrana: habent enim: *premit Minor rupes*. Legendum igitur: *Vel qua alta maria vertice immenso premit Inoa rupes*. Virgilius 1. *Georgic. Inoa Melicerta*. Statius: *cunabula Bacchi Inoamque fugam*. Nec vero placet: *scelus fugiens suum*: neque enim ob calumniam, qua Phixon & Hellen Ino percudit, aut quod Orcho-
 meniis famem comparasset, immisit ei furias Iuno, sed quod Bacchi nutrix fuisset. Omnino legendum: *scelus fugiens viri*. Nam cum is Learchum per furorem interfecisset, jamque Melicerta immineret, eripuit eum mater fuga Athamanti. In Vossiano erat: *surgens sui*. *Gronovius*.

25. *Mersura*] Mersura Melicertam alium filium seque. *Farnabius*.

26. *Tam bonas*] Quæ filios interficiebant. quod utinam & mihi contigisset, nec vixissem fururus parricida, incestus, &c. *Idem*.

Qui me reposcit, hunc petam cursu incito:
 Non hæsitabit gressus, huc omni duce
 Spoliatus ibo. quid moror sedes meas? 30
 Mortem Cithæron redde, & hospitium mihi
 Illud meum restitue, ut expirem senex,
 Ubi debui infans, recipe supplicium vetus
 Semper cruenta, sæve, crudelis, ferox,
 Cum occidis, & cum parcis. olim jam tuum 35
 Est hoc cadaver. perage mandatam patris,
 Jam & matris. animus gestit antiqua exsequi
 Supplicia. quid me, gnata, pestifero tenes
 Amore vincitum? quid tenes? genitor vocat.
 Sequor, sequor. jam parce. sanguineum gerens 40
 Insigne regni Lajus rapti furit.
 Et ecce inanes manibus infestis petit

Fodit-

30. *Sedes*] Inf. vers. 243. *Farnab.*

31. *Montem Cithæron redde,*] Quid si Mortem pro monte hic admittamus secundum vorum Oedipodis, dixerat Florens Christianus. At Delrius: Qui Mortem reponunt, mere nugantur. Subdubito: ita enim Etruscus, mortem, non montem. Nec video, quam belle mons Cithæron hic jubeatur reddere montem. Id parum erat, nec negabat Antigone seni. Aliquid amplius Cithæron debebat jam infanti, mortem scilicet. Ideo enim illic exponebatur, ut petiret: nec fuisset creditus Cithæroni, nisi quasi fidem dedisset ille petiturum. Quam fefellit servando expositum, donec à pastore collectus ferretur ad Polybum. Itaque vel nunc fero mortem olim abjuratam sibi reddi postulat. *Gronovius.*

35. *Cum occidis, & cum parcis.*] *Medea: Cum sevit & cum parcit, ex aquo malam.* Idem. Ut *Actæona*, *Pentheæ*, *Dircen* aliosque in *Orgiis Farnabius.* Ut mihi cui tum infanti multo melius mori fuisset. *Idem.*

36. *Patris,*] Olim quidem patris de parricidio admonuit oraculo, sed &

jam matris, quæ mihi necem imprecatur propter incestum. *Idem.*

38. *Pestifero tenes]* Qui me invitum in vita manere cogat. *Idem.* Cave quid mutemus. queritur enim ita custodiri tenerique à filiâ, ut sibi necem inferere nequeat. *Vincitum* scimus non esse sui juris. *pestiferum amorem gnatae* vocat, quia *Invitum qui servat, idem facit occidenti*, ut loquitur alibi *Horat.* *Grut.*

39. *Vincitum?*] Quid me, noxiò & injusto amore sic tibi colligas & astringis, ut adimas omnem, invitâ te, moriendi potestatem? quid me manibus quoque tuis, ut hederæ suis quercum brachiis solent, vincis; & prohibes manum meam, hanc animam impiam, ex latebris suis extrahere? non vult, non amari à gnata; sed vult non sic amari, ut amor ipsi amaram vitam producat; ut amor illum mori prohibeat, & teneat in vitâ invitum. *Delri.* *Genitor]* Meus sc. Lajus à me occisus, cujus umbra ex phantasia audire videreque videtur. *Farnabius.*

40. *Sanguineum]* A me per sanguinem rapt. *Idem.*

42. *Inanes]* Evulsis sc. oculis. *Id.*

43. *Gna-*

Foditque
 Ego video
 Defertor
 Omite p
 Mortemq

43. *Gnata,* patrem meum enim ut vers. phantasia vi & spiritu tantum ter repetit. *F.*

44. *Tandem* fille, qui in mortem detur, se. oculum tandem in te *Spiritum in anime,*] *I*ter legenda

Ut 017, 107, eam reducit

Laji salutari ingenium re sum castigat

priora Laji (ca opera fecit sibi loqui O

qui repagulum continuarunt

quod & ante nemo Critic

lius concoxerit pagulum illu

lus postulum: cem Oedip

visum imaginem desinat, se

moriendum poscentis id

ne ostendit tum inimic

Ferro peremissum. Et it

liu exspuam vitium sub

versum. Sicutum ex seipse appel

Foditque vultus. gnata, genitorem vides?
 Ego video. tandem spiritum inimicum exspue,
 Desertor animi, fortis in partem tui: 45
 Omitte pœnas languidas longæ moræ,
 Mortemque totam recipe. quid segnīs traho?

Quid

43. *Gnata,*] Non tu, inquit, ð filia patrem meum vides? Certe ego. Ille enim ut vers. 39. genitorem videre per phantasiam videtur, Age anime, vita & spiritu tandem te priva, quem pater repetit. *Farnabius.*

44. *Tandem spiritum*] O anime pusille, qui imperium & institutam mortem detrectas, fortis in partem tui, sc. oculos, mandata exequere & tandem in totum me desere. *Idem.* *Spiritum inimicum exspue,* *Desertor anime,*] Lipsius hæc ita continenter legenda monuerat sublata *τελειω* *ὑποστημι* post *exue.* Deltius contra eam reducit: nam his verbis umbram Laji salutari, ut odium ponat; dein ad ingenium redire Oedipum, sequè ipsum castigare. Subscribit Guterus: priora Laji (non enim Laidis, ut stultæ operæ fecerunt) umbræ, sequentia sibi loqui Oedipum ipsi: male fecisse, qui repagulo puncti sublato isthære continuerant, *exue Desertor anime:* quod & animadvertisse Deltium, quo nemo Criticorum hunc auctorem melius concoxerit. Fieri potest: sed repagulum illud puncti tolerare hic nullus possum: ut nec umbræ Laji supplicem Oedipum. Non ille patrem sibi visum imaginatur, ut oret, infestare se desinat, sed unum agit, ut se ipse ad mortieundum stimulet, etiam visi & poscentis id Laji argumento. Hoc plane offendit Florentina scriptura: *Spiritum inimicum exspue.* Ut in Thyeste: *Ferro peremptus spiritum inimicum exspuat.* Et in Troadibus: *Vbi hanc animi exspuam leti moram.* Sed aliud etiam vitium subest nemini adhuc animadvertitum. Scribe: *tandem spiritum inimicum exspue, Desertor animi.* Sic seipse appellat: nam animum non ac-

cusat, quippe paratum in omnem pœnam, sed sese, qui animo morem non gesserit, & ejus impetum destituerit. Hinc paulo ante: *animus gessit anti-qua ex sequei Supplicia.* Et infra: *heret etiamnum mihi ille animus hæret, quæta recusantem manum Pressere vultus.* Hujus animi se desertorem hic appellat, & illic paulo post: *audias verum, Oedipe: Minus eruisi lumina audatibet tua Quam præsististi.* Præbuisse erat animi, quem se deseruisse significat timide eruendo. Agnostois, unde accepit Staius lib. 8. *Thebaidos: odi artus fragilemque hunc corporis usum Desertorem animi.* Gronovius.

45. *Pœnas languidas longæ moræ,*] Grotius adscripserat margini: *Omittle pœna languidas longæ moræ.* *Idem.*

47. *Mortemque*] Metaph. à gladiatoribus. *Farnabius.* *Quid segnīs trabo?* *Quid vivo?*] Scribe una litera & distinctione mutata: *Quid segnīs trabo, Quod vivo?* hoc est, quam partem aut illud quatenus vivo. *Quid parte mei præmorta, reliquam partem vivam segnīs traho?* Sic infra: *Et in cineres dabo Hoc quicquid in me vivit.* Et infra: *Nec me redemi parte: membratim tibi volui perire.* Eodem sensu placuerat Nic. Heinſio: *Quo vivo.* Cæterum pro *Recipe* hoc verū Lipsius & Cornelius in Mss. notarunt *Admitte.* Florentinus habet utrumque: *Mortemque totam recipe admitte quid segnīs trabos* Vnde apparet hanc varietatem esse antiquissimam. Epist. 30. *Accessus mortis quam perturbationem adferat, optime hi dicent, qui secundum illam steterunt, qui venientem & viderunt & receperunt.* Plinius l. 7. c. 45. *destinatio moriendi & quadriūdi inedia magna pars mortis in corpus recepta.* Gronov.

Quid vivo? nullum facere jam possum scelus.
 Possum miser. prædico, discede à patre;
 Discede, virgo. timeo post matrem omnia.
Antig. Vis nulla, genitor, à tuo nostram manum
 Corpore resolvet. nemo me comitem tibi
 Eripiet umquam. Labdaci claram domum,
 Opulenta ferro regna germani petant;
 Pars summa magni patris regno mea est
 Pater ipse. non hunc auferet frater mihi,
 Thebana raptò sceptrà qui regno tenet;
 Non hunc catervas alter Argolicas agens.
 Non si revulso Juppiter mundo tonet,
 Mediumque nostros fulmen in nexus cadat,
 Manum hanc remittam. prohibeas, genitor, licet;
 Regam abnuentem, dirigam inviti gradum.

50. *Virgo.*] Dum virgo &c. ne &c. te violam ut matrem. *Farnabius.*

53. *Labdaci*] Regnum Thebanum, Labdacus autem erat pater Laji. *Idem.*

54. *Germani*] Fratres mei Polynices & Eteocles. *Idem.*

55. *Pars magna patris optima*] Florens Christianus malebat *optima*] Gruterus *optimi* : idem affert ex uno Ms. *Pars summa* : quod inde receptum. Sed Etruscus : *Pars summa magni patris è* Scribe igitur : *Pars una magno patris è regno mea est, Pater ipse.* Vt cumque magnum patris regnum raptent ac ferro dividant fratres, unam tamen ex eo partem mihi relinquunt, oportet, ipsum nempe partem. *Gronovius.*

56. *Frater*] Eteocles, qui regnum contra foedus & pactam fidem occupat.

57. *Thebanarum raptò*] Illic nonnemo: Eteocles, & videlicet, quid sit trihorias notas dare: adeo cæcutiunt, ut putent de Polynice illud dictum. Septimum Florentem Christianum pungit, qui laborem trihorium suas ad hanc fabulam notas in præfatione appellat. Sed homo acer cæcutivit ipse. Nusquam

enim Florens, Polynicen dici Thebanum sceptrum rapuisse tradit: sed in contrarium, Antigonom, immo plus bonum plus videri adjuvare Polynicem quam Eteoclem, ut etiam Græcos Tragicos: itaque hunc (quem nisi Eteoclem?) regnum rapuisse, imperium occupasse, foedus læsisse & fidem; illum (quem nisi Polynicem?) Argivos quidem duxisse, sed foederis icti testes deos invocare & hic & alibi tradi. *Gronovius.*

58. *Non hunc catervas*] Nic. Heinsius malit: *Non huc.* *Idem.* *Alter*] Polynices exercitum ducens foceri sui Adraasti regis Argivorum contra fratrem. *Farnabius.*

60. *In nexus*] In dextram meam, quæ te tenet. *Idem.*

62. *Regam abnuentem, dirigam invitum*] Lipsius è suo attulit: *invitum patrem.* Vnde Florens offensus ista quali τὸν ὀλοζίαν *regam, dirigam, tentat: diligam invitum patrem.* Quod rejicit quidem Delrius: sed Florentinus merito confirmat quod è Ms. notat Comelinus: *dirigam inviti gradum.* Nec pejor sit à fronte : *Ducam abnuentem.*

In plana te
 Non obsto
 Duce me:
 Perire fine
 Heic alta
 Spectat qu
 Vis hanc p
 Heic sciffa
 Vis hanc p
 Partes que
 In hunc ru
 Non depr
 Votum qu
 Si moreris
 Sed flecte
 Victas que

abnuentem.
 supra apperit.

64. *Quovis*
 ne Lipsius: D
 est necesse, q
 scripto appar
 ejus, (e unius)
 punctorum tra
 fecisset idem
 clariora: quot
 bus. At Scali
 è duobus. omni
 ruitur? Duce
 ge è duobus,
 plana, omni
 ita loquitur:
 habuit Antig
 num aut præc
 se haber, quo
 ta Lipsii, tot
 quovis utere D
 bus autem in
 ceteris duobu
 dicere solere
 notavimus.

70. *Tellu*
 xit notandæ

In plana tendis? vado, prærupta expetis?
 Non obsto, sed præcedo. quo vis utere
 Duce me: duobus omnis eligitur via.
 Perire sine me non potes; mecum potes.
 Heic alta rupes arduo surgit jugo,
 Spectatque longe spatia subjecti maris.
 Vis hanc petamus? nudus heic pendet sillex;
 Heic scissa tellus faucibus ruptis hiat.
 Vis hanc petamus? heic rapax torrens cadit,
 Partesque lapsi montis exelas rotat.
 In hunc ruamus, dum prior, quo vis, eo;
 Non deprecor, non hortor, extingui cupis,
 Votumque, genitor, maximum mors est tibi?
 Si moreris, antecedo: si vivis, sequor.
 Sed flecte mentem; pectus antiquum advoca;
 Victasque magno robore ærumnas doma.

Resi-

abnentem. Statim idem Flor. prærupta appetis, non expetis. Gronovius.

64. Quovis utere. Duce me. duobus. Bene Lipsius: Duce me, duobus. Sed non est necesse, quovis vertere, quod in scripto apparuit. Itaque sagax amicus ejus, se unius litera additione & interpunctorum transpositione (quasi non fecisset idem Lipsius) reddere ait hæc clariora: quovis utere Duce me. Duobus. At Scaliger: quovis vertere. Duce me. omnis eligitur via. Quis non miretur? Duce me duobus, explicat, elige de duobus, sive in præceptis, sive in plana, omnis via mihi eligitur. Quis ita loquitur? nisi urnam in præceptu habuit Antigone, ex qua Oedipus planum aut præceptis forte duceret. Recte se habet, quod nunc editur è conjectura Lipsii, totumque exstat in Etrusco: quovis utere Duce me. duobus, &c. Duobus autem indefinitum pro nobis aut ceteris duobus vel ambobus Senecam dicere solere ad Philosophumena ejus notavimus. Idem.

70. Tellus. Rectius; tellurem, dixit notanda hiatus profunditati, nam

terra, proprie ipsa superficies, à terendo: tellus, interior & penitus pars, quæ arborum radices sinu suo fovet & amplectitur, juxta quosdam. Delrius.

71. Rapax. Proprium torrensis epithetum. Lucretius & Virgilius fluvios rapaces dixerunt. Delrius. Torrens. Torrens, inquit Festus, significat fluvium subitis imbribus concitatum; qui alioquam siccitatebus exarescit. Græce, teste I. C. dicitur ἄραξις, ἢ ἰ. D. de flumin. Idem.

74. Non deprecor. In utrumque parata, non dissuadeo. Farnabius.

78. Villa (quæ magno pectore) O. Seneca, ubique iniquus Vindocino Cicerone, hæc tandem appellare hominem sustinet. Displicuit merito Lipsio post pectus præcedenti versu nominatum, cuius hic positum pectore. in Ms. manifeste fuisse aliam vocem, quæ crassa subjectum pectore. quaerit, numquid ea fuerit robore? Oppugnat hoc Florentis infeliciter Delrio secundo, & non de nihilo repetitum vocabulum putant. Ecce & Gruterus displicere quidem iterationem fateatur, sed, absit, inquit,

Resiste, tantis in malis vinci mori est.
Oedip. Unde in nefanda specimen egregium domo? 86
 Unde ista generi virgo dissimilis suo?
 Fortuna, credis? aliquis est ex me pius?
 Non esset unquam (fata bene novi mea)
 Nisi ut noceret. ipsa se in leges novas
 Natura vertet; regeret in fontem citas
 Revolutus undas amnis; & noctem afferet
 Phœbea lampas; Hesperus faciet diem.
 Ut ad miseras aliquid accedat meas;
 Pii quoque erimus: unica *Oedipodæ* est salus,
 Non esse salvum. liceat ulcisci patrem
 Adhuc inultum. dextra quid cessas iners
 Exigere pœnas? quidquid exactum est adhuc,
 Matri dedisti. mitte genitoris manum,
 Animosa virgo. funus extendis meum,

Rel-

in robore, merum conjectaneum, admittam: quis enim id præstabit germanum? Præstabit vir optime, codex Etruscus, qui sine ambiguitate: *Vilvasque magno robore arumna; doma.* Gron.

79. *Tantus in malis vinci mori est.* Sophocles in *Oedipo* Coloneo: *Ἄμυγ, τίνα δ' ἄν τις δ' ἀρεσκῶν.* Idem.

80. *Vnde?* Vnde tanta pietatis specimen in domo impia? *Farnabius.*

84. *Nisi?* Quod facit illa, mortem meam remoriando. *Idem.* Ipsa Omnia prospera fiunt; & quod omnium maxime natura concitantum est, ego ipse quoque pius ero, ut miserior sum & nocentior. *Idem.*

87. *Phœbea*, Phœbus, Sol. *Idem.*

89. *Unica Oedipodæ est salus.* Sic & Florentinus. Mirifice vero hic Florenti satisfecit æmulus. Verba hujus ad versum 81. *Florens* sic: *Fortuna (credidit) aliquis est ex me pius, non male. Et mox optime: unica Oedipodæ est salus, more Græco producta media, ut postea versu 313. Hoc quum lege-*

Lon-

rem, mirabar illum morem Græcum vocabulum *Oedipus* media producta poni. Insicco Florentem: nihil apud eum tale invenio. Sed ad v. 313. *Hic Oedipus & Egea* More Græco (annotat) *Oedipus* producit ultimam syllabam, est enim *Oedipus*. Vide quam diligens fuerit, qui tres horas Vindocinæ Critico toties exprobat. Illi vers. 313. vocabulum *Oedipus* ultima producta Græco more posuisse Senecam scribit: hic quasi media producta versu 89. & 313. utroque viciatu poni scriptum ab illo accipit, & utrumque probat. Quin & ad versum 313. Græca terminatione ultimam & penultimam produxisse repetit. Quomodo, ô bone, penultimam? Spondæum igitur pro jambis, si diis placet, posuit *Gronovius.*

92. *Quidquid* in Eruis oculos expiaturus scelus in matrem, quæ oculis placebat meis. *Farnabius.*

94. *Funus* Qui jam dudum mortuus sum. Illo enim die nocens moritur quo peccat. *Idem.*

Longasqu
 Aliquando
 Peccas ho
 Patrem in
 Nolentem
 Occidere
 Nec tamen
 Malo imp
 Desiste co
 Meæ pene
 Regnum n
 Ensem pa
 Ensem pa
 Cum regn
 Ibi sit. re
 Sed uterq
 Compone
 Erectam

97. *Hæstis*

esse velis, *Farnabius.*

101. *Nectis*

peccat. *Invidiosus.*

occidentis. *Idem.*

existimant *Seneca.*

care eum qui

qui nolentem

dianus, hunc

vius, cujus se

tur enim *Oedipus.*

tissima. *Delphicus.*

lentem cogat

104. *Regis*

aliorum. *Idem.*

105. *Regis*

& voluntatis

nam hæc se

conferbat, p

tem; membra

esse profusus.

pulcherrima

lib. 1. cap.

cap. ult. *De*

97. *He-*

Longasque vivi ducis exequias patris.
 Aliquando terra corpus invifum tege.
 Peccas honesta mente. pietatem voças,
 Patrem infepultum trahere. qui cogit mori
 Nolentem, in æquo est, quique properantem impedit.
 Occidere est, vetare cupientem mori.
 Nec tamen in æquo est. alterum gravius reor.
 Malo imperari, quam eripi mortem mihi.
 Desiste cœpto, virgo. jus vitæ ac necis
 Meæ penes me est. regna deserui libens,
 Regnum mei retineo. si fida es comes,
 Ensem parenti trade; sed notum nece
 Ensem paterna. tradis? an gnati tenent
 Cum regno & illum? faciet, ubicumque est, opus
 Ibi sit. relinquo. gnatus hunc habeat meus,
 Sed uterque. flammis potius & vastum aggerem
 Compone. in altos ipse me immittam rogos.

Ereftam ad ignes funebrem escendam struem,

Pectus

106. *Notum. nec J. Quo patrem*

107. *Honestâ] Dumpia & officiosa*

108. *Faciet, ubicumque est, scilicet]*

109. *Regnum mei retineo. J. Animi*

110. *Stoicium. nam hæc secta nihil homini proprium*

111. *cap. ult. Delirius.*

112. *Ereftam ad ignes.] Versus de*

113. *Gruteri. sententia. supervacuus. nec*

114. *meminisse ejus. Scholiasten veterem,*

115. *& quia jam. immiserit se in rogos,*

116. *quomodo. nunc dicere, se adscensum*

117. *funebrem struem? Florentianus]*

118. *Herebe; ad ignes funebres escendam*

119. *struem. In prima voce aliquid. mod-*

120. *esti esse. An forte. Ereptam. Certe non*

121. *dodect hoc carum. Oedippo. nepes*

122. *incertus via. Baculo senili tristis. re-*

123. *rentans iter. Sic videtur. Ereptam ad*

124. *ignes. funebrem escendam struem. Im-*

mittam

in domo
 et
 salus,
 dhuc,
 L
 um morem Gra
 Florentem
 enio. Sed ab
 More Graec
 ducit ultimam
 Oedipus
 ui tres horas
 ies, exprobra
 more postulat
 quasi media p
 13. utroque
 illo accipit. &
 n & ad verum
 que ultimam &
 ierepente. Que
 timam? Spont
 si diis placeat,
 Erui oculos
 rem, quæ oculis
 ubi.
 i jam ducim
 die nocturn
 em.

Possessa regi scindis, & Cadmi nemus
Serpente notum, sacra quo Dirce latet,
Supplex adoras, quisquis Eurotam bibis,
Spartenque fratre nobilem gemitu colis,
Quicumque Elin & Parnason, & Bœotios
Colonus agros uberis tondes foli;
Adverte mentem; sæva Thebarum lues
Luctifica cœcis verba committens modis,
Quid simile posuit? quid tam inextricabile?
Avi gener, patrisque rivalis sui,

125

130

Frater

125. Scindis,] Arando fecas. Farn.

126. Serpente notum,] Allinunt Hercul. Fur. vers. 392. ubi Cadmus in serpentem versus dicitur *Illyria permensus iuga*. Sed nempe *Illyria*. Hic vero intelligitur serpens, quem sociorum suorum interfectorem punivit ipse Cadmus. Ovidius in *Metamorphosis* Gronovius. *Sacra*] Occulta, vel divina. hoc fontibus Propert. lib. 1. eleg. 18. & alii tribuunt. *Delrius*. *Dirce*] Dircen Lycus rex Thebarum Antiopa repudiata duxit, quæ Antiopam à Iove in Saryrum converso gravidam in vincula conjecit, quibus illa commiseratione exuta in Cithæronem confugit, ubi Amphion & Zethum peperit, qui adulti Lycum interfecerunt & Dircen taurorum caudis alligatam per senes raptarunt, quæ tandem in fontem conversa est. Farnabius.

127. Supplex ad aras] Quod potissimum est in felicissima emendatione Rutgersiana, perspicue in optimo codice visitur: nempe *Supplex adoras, & Quique Elin & Parnasson*. Itaque sine scrupulo sic restitimus. *Sacra quo Dirce latet* videtur ferri posse, ut intelligatur in secreta & umbrosa parte aquas ejaculari. Tentabat Rutgersius: *sacra quod Dirce lavat*. Non male. Posses etiam, *quo scætet*. id est, scaturit. Flor. etiam, *Eurotam*. Gronov. *Eurotan*] Fluv. prope Lacedæmonia. Farnabius.

128. Spartenque fratre nobilem] Caffore & Polluce. Idem.

129. Parnasson,] Montem Phocidos. Idem.

130. Tondes foli,] Hanc vocem Latini tralarione ad agros traxerunt, sicut apud Virgilium & Ovidium videre est, Græcos secuti; qui *κείρω* non hominibus modo aut pecotibus, sed & civitatibus, arboribus, fruticibus ac agris accommodarunt. Pindarus etiam longe alia in re: *ἐν λεχέων κείρων μελιθεῶν ποίω*. Delrius.

131. Sæva] An Sphinx ipsa tam obscurum ænigma proposuit quam hoc meum est. Farnabius.

134. Avi gener,] Hæc Oedipi nuptiis competuit; *durius tamen dicitur patris mortui rivalis*. Farnab. Simile est illud in marmore Italico. **HERSYLUS HIC JACEO, MECUM MARULLA QUIESCIT, QUÆ SOROR ET GENITRIX, QUÆ MIHI SPONSA FUIT. VERA NEGAS, FRONTEMQUE TRAHIS, ENIGMATA SPHYNGIS CREDIS? SUNT PYTHIO VERA MAGIS TRIPODE. ME PATER E' NATA GENUIT, MIHI JUNGITUR ILLA; SIC SOROR ET CONJUX, SIC FUIT ILLA PARENS. Delrius. Patrisque rivalis sui:] *Καὶ ἀγένης* est haud dispar illi apud Lucanum, ubi Iulia in somnis ad Pompeium lib. 3.**

M

Innupta

Frater suorum liberum, & fratrum parens;
 Uno avia partu liberos peperit viro,
 Ac sibi nepotes. monstra quis tanta explicet?
 Ego ipse, victæ spolia qui Sphingis tuli,
 Hærebo, fati tardus interpres mei.
 Quid perdis ultra verba? quid pectus ferum
 Mollire tentas precibus? hoc animo sedet,
 Effundere hanc cum morte luctantem diu
 Animam, & tenebras petere. nam sceleri hæc meo
 Parum alta nox est. Tartaro condi juvat,
 Et si quid ultra Tartarum est. tandem libet,
 Quod olim oportet. morte prohiberi haud queo.
 Ferrum negabis? noxias lapsæ vias
 Cludes? & arctis colla laqueis inferi
 Prohibebis? herbas, quæ ferunt letum, auferes?
 Quid ista tandem cura perficiet tua?
 Ubique mors. optime hoc cavit Deus.
 Eripere vitam nemo non homini potest;
 At nemo mortem: mille ad hanc aditus patent.
 Nil quæro. dextra noster & nuda solet

135

140

145

150

Bene

Innuisset tepido pellex Cornelia busto. Et ipsa Cornelia ad Iuliam lib. 8. placataque pellice casa Magna parce tuo. Eodem modo inferus Oedipus: quid heic Manes meos detineo? Atqui illi proprie mortuorum, ut rivales vivorum. In declamatorum schola, quæ fingitur veneno interemisse filiam, ne collocaretur adultero matris, appellatur *generi adultera, filia pellex*, apud M. Senecam lib. 6. contro. 6. Gronovius. *Patriisque rivalis sui*: Verum quidem est, non statim rivalem dicendum, qui defuncti alicujus conjugem ducit. Nam hoc pacto Messala Corvinus, qui defuncto Cicerone, Terentiam duxit, rivalis Ciceronis fuerit. At alia hæc ratio est. Oedipus enim non simpliciter defuncto, sed occiso patre, matrem duxit. Atque eo præcipue aspe-

ctu eleganter hinc Poëta rivalem eum & quasi *ἀντιπατρὸς* patris appellat. Pontanus.

137. *Ac sibi nepotes.* Flor. *Sibi & nepotes.* Gronovius.

141. *Animo sedet,*] Presse sumit. Attius: *Sapimus animo, fruimus animam, sine animo, anima est debilis.* Nonius: *Animus est quo sapimus, anima qua vivimus.* Delrius.

144. *Nox est.*] Oculorum erutorum. Farnab. *Tartaro*] Profundissimo inferorum loco. Hipp. v. 841. *Idem.*

146. *Olim*] *Infrâ* vers. 258. *Idem.*

153. *Mille*] Patent undique ad libertatem à necessitate vivendi viæ multæ, breves, faciles, inedia, captis in parietem illis, spiritus retentio, &c. Notum est illud Martialis epigr. de Bruti Porcia. *Idem.*

§ 57. Non

Bene animu
 Toto dolo
 Non destina
 Totus noc
 Effringe co
 Evelle. to
 Fractum in
 Laceræve
 Aut dirige
 Rescissa m
 Hac extrah
 Et tu, pare
 Adstas me
 Ulla expia
 Umquam,
 Nec me re
 Volui peri
 Nunc solv
 Ades, atq
 Magisque
 Libavit ha
 Eduxit oc

157. Non
 eruentis.

165. *Hac ext*
 qui quam ferra
 manu extraxit
 manu indignam
 retur, manus e

169. *Ista m*
 test explicari,
 nere, ut vivo c
 tuo loquitur.
 se: nec ista no
 tate. Supra: n
 alta nox est.

170. *Mem*
 membrorum
 sionem. Farn

172. *Infe*

Bene animus uti. dextra nunc toto impetu, 155

Toto dolore, viribus totis veni.

Non destino unum vulnēri nostro locum.

Totus nocens sum. qua voles, mortem exige.

Effringe corpus. corque tot scelerum capax

Evelle. totos viscerum nuda sinus. 160

Fractum incitatis ictibus guttur sonet;

Lacerave fixis unguibus venæ fluant.

Aut dirige iras, quo soles. hæc vulnera

Rescissa multo sanguine ac tabe irriga.

Hac extrahe animam, duram, inexpugnabilem. 165

Et tu, parens, ubicumque pœnarum arbiter

Adstas mearum (non ego hoc tantum scelus

Ulla expiari credidi pœna fatis

Umquam, nec ista morte contentus fui,

Nec me redemi parte: membratim tibi 170

Volui perire) debitum tandem exige:

Nunc solvo pœnas; tunc tibi inferias dedi:

Ades, atque inertem dexteram introrsus preme,

Magisque merge. timida tum parvo caput

Libavit haustu, vixque cupientes sequi 175

Eduxit oculos. hæret etiam nunc mihi

Ille

157. Non destino] Ut in oculis evuendis.

165. Hac extrahe animam,] Epist. 70. qui quam ferro non emiserat animam, manu extraxit. De providentia: animam indignam, que ferro contaminaretur, manu educit. Gronovius.

169. Ista morte contentus] Sane potest explicari, quia passim de se, ut funere, ut vivo cadavere, ut partim mortuo loquitur. Suspiceor tamen scripsisse: nec ista nocte contentus fui. i. cæcitate. Supra: nam sceleri hac meo Parum alta nox est. Idem.

170. Membratim] Paulatim per membrorum aliorum post alia amissionem. Farnabius.

172. Inferias] Oculorum sanguinis libamen, veluti inferias umbræ tuæ. sunt autem inferia sacra quæ Diis manibus inferuntur, unde & nomen iis inditum, ad placandas sc. defunctorum animas tumulis superfusa. infundebant autem lac, mel, aquam, vinum, oleum. Inferimus tepido spumantia cymbia lacte. quin & flores spargebant, vide Troad. 374. Farnabius.

174. Caput] Oculos è capite. Id.

175. Libavit] Laribus & familiæ diis prima in festis conviviis libamina fiebant, effuso in terram vini pauxillo, ut & dapum parte in focum injecta. Thyeist. vers. 381. Idem.

176. Vix eduxit] Necfortiter peregit institutum. Idem.

Ille animus, hæret; cum recusantem manum
 Pressere vultus. audies verum, Oedipe:
 Minus eruisti lumina audacter tua,
 Quam præstitisti. nunc manum cerebro induc. 180
 Hac parte mortem perage, quæ cœpit mori.
Antig. Pauca, ô parens magnanime, miserandæ precor
 Ut verba gnatæ mente placata audias.
 Non te ut reducam veteris ad specimen domus,
 Habitumque regni flore pollentem inclyto, 185
 Peto; ast ut iras tempore aut ipsa mora
 Fractas remisso pectore ac placido feras.
 Et hoc decebat roboris tanti virum,
 Non esse sub dolore, nec victum malis
 Dare terga. non est, ut putas, virtus, pater, 190
 Timere vitam, sed malis ingentibus
 Obstare, nec se vertere, ac retro dare.
 Qui fata proculcavit, ac vitæ bona

Pro-

177. Ille] Qui erat mihi timide
 oculos eruenti. *Farnabius.*

178. Audies verum, Oedipe:] Flor.
 quoque, ut omnes Gruteri: audies.
 Dicam tibi verum. Eorum, quæ se-
 quuntur, verborum sensum dedimus
 in Diatribæ cap. 49. Non tam fortes
 fuerunt manus tuæ ad etuendos ocu-
 los quam fortis fuit animus ad eos sup-
 plicio præstandos & exhibendos. Sæpe
 hoc evenit, ut consilium sit fortius ex-
 secutione. Ita Leonidas hortatur Spar-
 tanos apud Iustinum, caveant, ne for-
 tius mansisse quam dimicasse viderentur.
 Repræsentatur hoc etiam in Oedipo:
 Oculique vix se sedibus retinent suis. Et
 rursus: at contra truces Oculi steterunt,
 Et suam intenti manum Vltro insequun-
 tur. vulneri occurrunt suo. hoc est, au-
 dacter se præstant. Sic de Vultejî mi-
 litibus Lucanus lib. 4. percussus est pec-
 tōre ferrum Et jugulis pressere manum.
 Vbi & belle posset legi, fuguli. Præ-
 stare, ut epist. 4. C. Cæsar jussit Lepi-
 dum Dextro tribuno præbere cervicem:

ipse Chærea præstitit. Epist. 40. intenti
 securi subiectum præstantibus capui.
 M. Seneca controv. 23. Est quadam
 proxima innocentia verecundia præbere
 se legibus. Gronovius. Quod si verum
 dicam, animo non satis magno oculos
 evulsi mihi. *Farnabius.*

181. Hac parte] Oculos intellige.
Idem. Qua cæpsi mori.] Ita nepet
 receptum de sententia doctorum viro-
 rum. Editi antehac & Mss. vel cæpsi
 vel cæpit. Scribe: qua cæpit mori.
 Idem visum Gronovio fuerat. Gronov.

184. Specimen] Decus infigne. *Farnabius.*

185. Flore] Inclytè florentem. *Id.*

186. Tempore] Quod etiam sæpe
 imbecillis animi est medicina. *Idem.*

190. Dare] Metaph. ab ignavis
 militibus, cedere, fugere. *Idem.* Non est,]
 Mori enim fugientem paupertatem vel
 amorem non est fortitudinis, sed ignavia.
 Idem.

193. Qui fata proculcavit,] Qui
 mortem spernit, qui res prosperas ab-
 jecti,

Projecit,
 Oneravit
 Quare ill
 Utrumqu

jecit, adversa
 le sane morte
 ber, & quare
 ra nihil differ
 debet cum T
 quia nihil dif

194. Proj
 Mss. à cædo n
 nam Crantor
 stus. Martial
 gnst uterque
 verbum cum
 tum cogitare
 dit media lo
 suos Oneravi
 onerare, inq
 facere quale
 illum ingeni

ribus, domo
 Cofinthioru
 hac dejecta
 deret, ex ma
 tis hic gravis
 aggravaretur
 & onus ultro
 eo opes, ho
 nendo, cæci
 filium indic
 ceu video, n
 bor deseruit
 felicitas. Co
 nullum est op
 opus. Placui
 ligeri: ipse
 ut habeat
 cui deo nullo
 tem cupiat
 bene vidit
 sum cum in
 dam. Prava
 vitæ veterum
 malis aque
 diis nec voti
 mo solatio

Projecit, atque abcidit, & casus suos

Oneravit ipse, cui deo nullo est opus,

Quare ille mortem cupiat, aut quare petat?

Utique timidi est. nemo contempfit mori,

Qui

jecit, adversas perferendas suscepit; ille sane mortem & vitam ex æquo habet, & querenti cur, cum mors à vita nihil differat, non moriatur, respondedit cum Thalete; ob hoc ipsum, quia nihil differt. *Farnabius.*

194. *Projecit atque abcidit,*] Sic *Ms.* à cado nimirum. *Ovidius lib. 12. nam Crantoris alti Abcidit jugulo pectus.* *Martialis 3, 66. Abcidit vultus insit uterque sacros.* Quamquam idem verbum cum præpositione *Abs* geminatum cogitare possis, & scribere *Abscidit* media longa. *Gronovius.* Et casus suos *Oneravit;*] Quid est casus suos onerare, inquit *Lipsius?* Respondeo, facere qualefecit *Oedipus.* Florentem illum ingenio, viribus corporis, moribus, domo & spe regni (nam *Polybi Cofinthiorum regis filius* credebatur) huc dejecta fortuna, ut patrem occideret, ex matre liberis procrearet. Satis hic gravis casus, etsi non aliunde aggravaretur. At ille pondus immane & onus ultro addidit, regnum, & cum eo opes, honores, potentiam depouendo, cæcitatem sibi inferendo, exsiliium indicendo. Quod sequitur, *ipse cæcæ video, nullo est opus,* in eo non labor deseruit homines doctos, deseruit felicitas. Cogitatum, *ipse, cæcæ video, nullum est opus;* &, *ipse scivitia nulla est opus.* Placuit tandem *Florentis & Scalligeri: ipse cæcæ deo.* Sed legendum est, ut habetur *Florentia: Oneravit ipse, cui deo nullo est opus; Quare ille mortem cupiat aut quare petat?* Nam hoc bene vidit *Scaliger* posteriorem versum cum interrogatione esse legendum. Prava erat atque impia obstinatio veterum, putantium in extremis malis atque extra spem positis nec diis nec votis indigere, idque pro ultimo solatio habentium. Sic apud *Ovi-*

dium *lib. 14. Agnon ex focis Diomedis; quid habet Cytherea quod ultra (Velle puta) faciat? Nam dum peiora timeantur, Est locus in voto: fors autem ubi pessima rerum est, Sub pedibus timor est, securaque summa malorum.* Sic *Callandra in Agamemnone: Equidem nec ulla cælitus placo prece: Nec si velint scire, quo noceant, habent.* Sic in *Troadibus Andromache* respiciens *Astyanacta: cogit hic aliqua deas. Adhuc rogare.* Ergo, cui deo nullo est opus, est, qui nihil habet, quod roget deos, qui cum spe & votis transegit. Atque huc intenderat etiam *Grotius,* qui adscripserat margini: *ipso cui Deo nil est opus.* Qui tamen & malebat cum *Lipio, mortem fugiat.* Sed non videtur momentum fuisse *Oedipus,* mortem tali homini fugiendam non esse: potius nec optandam aut desiderandam, nec sumendam aut manu faciendam. Hoc etiam *Scaliger,* hoc *H. Comelinus* viderunt. *Idem.*

196. *Quare*] Cur ipse cupiat. i. optet ut mors ultro veniat, aut petat. i. vi illam sibi inferat. *Farnabius.*

197. *Contempfit mori, Qui concupiscit.*] Sic pristinae editiones. *Lipianus* & quidam alii: *Qui non concupiscit.* Quod cum verbum impediatur, ex mente *Antigones* fecit *Lipianus, Qui non cupiscit,* in editione receptum. *Delrius: belle contempfit mori, Qui non cupiuit: parum belle.* Manus illustis: *non temnit mori Qui concupiscit.* Sed horum omnium nobis gratiam faciunt nobiles illæ membranæ *Etruscæ,* quæ altius ostendunt tolluntque ulcus: *Verumque timidi est. Nemo contempfit mori Qui concupiscit.* Totidem illæ literis. Nihil ultra desideras, quod addam. Est etiam. Iam magis liquet, bene retineri præcedenti versu cupiat.

Qui concupivit. cuius haud ultra mala
 Exire possunt, in loco tuto est situs.
 Quis jam deorum (velle fac) quidquam potest 200
 Malis tuis adjicere? jam nec tu potes,
 Nisi hoc, ut esse te putes dignum nece.
 Non es; nec ulla peccus hoc culpa attigit.
 Et hoc magis te, genitor, infontem voca,
 Quod innocens es, diis quoque invitis. quid est 205
 Quod te efferarit; quod novos suffixerit
 Stimulos dolori? quid te ad infernas agit
 Sedes? quid ex his pellit? ut careas die?
 Cares. ut altis nobilem muris domum,
 Patriamque fugias? patria tibi vivo periit. 210
 Gnatos fugis, matremque? ab aspectu omnium
 Fortuna te summovit: & quidquid potest
 Auferre cuiquam mors, tibi hoc vitâ abstulit.
 Regni tumultus, turba fortunæ prior
 Abscessit à te iusta. quem, genitor, fugis? 215
 Oedip. Me fugio; fugio conscium scelerum omnium

Pectus,

nam hoc ad *ro velle* relatum, non ita placebat. Vtrumque, scilicet & optare & sumere mortem, timidi est. *Gronov. Contempsit*] Non vult mori qui optat. hic mortis fructus est, optare desinere. *Farnabius.*

198. *Cujus*] Deinde cuius miseria non possunt majores fieri; non est cur morte illas fugere velit. *Idem.*

205. *Innocens*] Per ignorantiam, neque enim nocens est qui sponte non est nocens. *Idem.*

207. *Quid te ad infernas agit. Sedes? &c.*] Divisione utitur, & membram rogat ac concludit. Cur vis mori? quid te à supetis locis pellit ad inferos? An ut diem non videas? non vides, sponte tua cæcus. tibi patriam fugias? jant es in ea nec es, vivum cadaver.

208. *Vt careas*] An ut luce careas?

jam cares, à te ipso excæcatus. *Farnab.*

214. *Turba fortunæ prior*] Hoc quoque frequentatum Seneca monuimus ad 3, de ira 8. Quod sequitur, habent scripti vulgares: *Abscessit ante iusta, non iusta*, ut *Comelinus* etiam notat. Lege cum optimo: *Abscessit à te iusta*. Mox, *quæ feci innocens*, idem ille, perinde ut *Lipianus*, contra quem *Flutrus* disputat *Delrius*. Sed, inquit, cur se vocat conscium scelerum, si innocentem ipse pronunciat? Respondeo, non se dicit nunc innocentem, sed ea fecisse innocentem, seu venisse ad scelera se innocentem, hoc est, honesta mente, non deliberato, inscium atque imprudentem: quæ tamen scelera esse horrenda, quibus se tamen maculatum & inquinatum faciendò agnoscit. Vide *Sophoclis Oedipum Colon.* à veteri 1015. *Gronovius.*

Pectus,
 Et dira
 Ego ho
 Prem
 Ego lat
 Almæ p
 Nefand
 Attrect
 Per quo
 Utinam
 Manibu
 Aditusq
 Eruer
 Quæ pa
 Fugisse
 Subinde
 Donast
 Non mi
 Manes
 Mistusq
 Regnum
 Et inge

217. *M*

cidit. *Farn*

222. *Alb*

suis omnes

225. *Pa*

mibi horre

susciperim

occiderim

226. *V*

tus, & o

tympano,

natus. *Idem*

227. *On*

qua. *Lucret*

Gronovius

230. *Pa*

Farnabius.

232. *Q*

Pectus, manumque hanc fugio, & hoc cœlum, & deos:
 Et dira fugio scelera, quæ feci innocens.
 Ego hoc solum, frugifera quo surgit Ceres,
 Premo? has ego auras ore pestifero traho? 220
 Ego laticis haustu satior? aut ullo fruor
 Almæ parentis munere? ego castam manum
 Nefandus, incestificus, execrabilis
 Attrecto? ego ullos aure concipio sonos,
 Per quos parentis nomen, aut gnati audiam? 225
 Utinam quidem rescindere has quirem vias,
 Manibusque adactis omne, qua voces meant,
 Aditusque verbis tramite angusto patet,
 Eruere possem, gnata: jam sensum tui,
 Quæ pars meorum es criminum, infelix pater 230
 Fugissem. inhæret ac recrudescit nefas
 Subinde; & aures ingerunt quidquid mihi
 Donastis oculi. cur caput tenebris grave
 Non mitto ad umbras Ditis æternas? quid heic
 Manes meos detineo? quid terram gravo? 235
 Mistusque superis erro? quid restat mali?
 Regnum, parentes, liberi, virtus quoque,
 Et ingenii solertis eximium decus

Perie-

217. *Manumque*] Quæ patrem occidit. *Farnabius.*

222. *Almæ*] Terræ, quæ fructibus suis omnes alit. *Id.* *Castam*] Tuam. *Id.*

225. *Parentis*] Virumque nomen mihi horrendum; *parentis*, qui liberos susceperim ex matre; *gnati*, qui patrem occiderim. *Idem.*

226. *Vias*,] Sensorii auditus meatus, & organa, sive nervus sit cum tympano, sive myrtinx, sive ær innatus. *Idem.*

227. *Omne, quo voces meant*,] Flor. *qua.* *Lucretius. iter qua vox it in auras.* *Gronovius.*

230. *Patris*] Ex incestu meo nata. *Farnabius.*

232. *Quicquid mihi Negastis oculi.*]

Alcum dormiunt hic plaustra codicum. At pulcherrime vigil ille Tuscus: & aures ingerunt, quicquid mihi Donastis oculi. Nam *Donare* idem interdum est quod gratiam facere, remittere, concedere ne cui quid obveniat, occurrat, accidat, ne quid sustinere ac perferre necesse habeas. *Vt donare meum Lucio vindicavimus: ut Marco, Dono quod indicaverim.* Vide & ad versum 456. & lib. 3. *Obsterv. 23. Gron.*

235. *Manes*] Animam meam jam dudum inferis debitam. *Farnabius.*

237. *Virtus*] Fortitudo mea quæ verceribus sola virtus dicebatur, *av-
 dpeia* ab *avng*, ut virtus à viro. *Idem.*

238. *Ingenii*] Quo Sphyngis ænigma solvi. *Idem.*

Periere. cuncta fors mihi infesta abstulit.
 Lachrimæ supererant. has quoque eripuit mihi. 240
 Abfiste. nullas animus admittit preces,
 Novamque pœnam sceleribus quærit parem.
 Et esse par quæ poterit? infanti quoque
 Decreta mors est. fata quis tam tristia
 Sortitus unquam? videram nondum diem, 245
 Uteri que nondum solveram clusi moras;
 Et jam timebar. protinus quosdam editos
 Nox occupavit, & noxæ luci abstulit.
 Mors me antecessit. aliquis intra viscera
 Materna letum præcoquis fati tulit: 250
 Sed numquid & peccavit? abstrusum, abditum,
 Dubiumque an essem, sceleris infandi reum
 Deus egit. illo teste damnavit parens,
 Calidoque teneros transiit ferro pedes,

240. *Hæc quoque eripuit mihi.*] *Mallit Florens, eripuit mihi.* Non tulit tacitum Delrius: frustra intrudunt, eripuit, invidis libris, inquit. Sane libris vulgaribus: sed non unico illo Florentino, qui plane, eripuit. Neque adversatur, quod ipse manibus suis effoderat oculos. Nam & ultro regno se abdicarat, & patrem ipse occiderat; eadem tamen etiam infesta: forti attribuit Gronovius. Et utis oculis. an & cum his lacrymas? *Farnabius.*

243. *Infanti*] Patet meus Lajus ab oraculo præmonitus fore ut manu filii periret, me, ut primum natus sum, feris exponendum servo tradidit. is me perforatis plantis ad arborem suspenderit, ubi à pastore Polybi Corinthiorum regis Phorbante inventus servatque Metropæ reginæ donatus sum, quæ me pro suo habuit. ego atrem ubi idem consulto oraculo accepissem, Corintho profugiens, ne falso creditum patrem Polybum aliquando interficerem, Phocidem adveni, ubi in trivio de via contendens patrem infestus interfeci. Oedip. 280. & 782. *Idem.*

247. *Protinus*] Quam primum editi sunt, perimuntur aliqui: ego nondum natus morti addictus sum. *Idem.*

248. *Nox occupavit.*] Vulgo nex, non repugnabo, si quis volet ex v. l. reponere nox. tum propter sequens luci, tum etiam quia Æschylo in Agamemn. & frequenter Catullo, Virg. Horatio & Ovidio, nox mortem significat. *Delrius.*

249. *Mors me antecessit.*] Seneca hoc esse intelligas ex paululum inverso epist. 61. *Qui latitant & torpent, sic in domo sunt, quomodo in conditro.* Horum licet in limine ipso nomen morti inscribas, mortem suam antecesserunt. Gronovius. *Aliquis*] Alii in utero moriuntur, an forte quia peccaturi, ut ego? *Farnabius.*

250. *Præcoquis fati*] Florentinus confirmat Mog. & cæterorum præcoquis. Gronovius.

252. *Dubiumque*] Embryonem. *Farnabius.*

254. *Transiit ferro pedes.*] Sic etiam Lipsianus: & adsunt huic lectioni, si diis placet, notando *transi-*

Et in alta
 Avibusq
 Cruore
 Sed qu
 Mors qu
 Genitor
 Hoc alia
 Sed mat
 Tedaqu
 Te coge
 Inusitatu
 Quod es
 Quod pa
 Tuli pat

fero dictum
 plius, trans
 prius in edi
 busdam edi
 defendi dub
 admittant.
 unum debeb
 conjecturis.
 tatis codex.
 sacerdoter ve
 ta parant.
 transfixa.
 cap. 26. quo
 quoque plura
 mordet. Vbi
 Lib. 7. cap.
 tu acu filum
 lumella lib.
 part descrip
 transiit
 radice in se
 seu subula.
 256. Av
 scripti: Av
 hunc hiatu
 avitū divin
 scant in poss
 tiquissimo
 quis. Idem

Scelerisque pretium majus accepi scelus.
 Leve est paternum facinus. in thalamos meos 270
 Deducta mater, ne parum scelerum foret,
 Fecunda. nullum crimen hoc majus potest
 Natura ferre. si quod etiamnum est tamen;
 Qui facere possent, dedimus. abjeci necis
 Pretium paternæ sceptrum, & hoc iterum manus 275
 Armavit alias. optime regni mei
 Fatum ipse novi: nemo sine sacro feret
 Illud cruore. magna præfagit mala
 Paternus animus. jacta jam sunt femina
 Cladis futuræ. spernitur pacti fides. 280
 Hic occupato cedere imperio negat:
 Jus ille, & iſti fœderis testes deos
 Invocat, & Argos exul atque urbes movet
 Graias in arma. non levis fessis venit
 Ruina Thebis. tela, flammæ, vulnera. 285
 Instant, & iſtis ſi quod eſt majus malum;
 Ut eſſe genitos nemo non ex me ſciat.
Antig. Si nulla, genitor, cauſa vivendi tibi eſt,

Hæc

271. Ne parum ſclerum foret, Fœcunda.] Flor. ſclerū. Ovidius in 2. met. Scilicet hoc etiam reſtabat adultera, dixit, Vt fœcunda foret. Gronovius.

272. Fecunda.] Quatuor enim Oedipo peperit liberos: mæſcul. Eteoclem, Polynicem: femin. Antigonem, Iſmenem. Farnabius.

274. Qui facere poſſent,] Filios, qui ſcientes peccare velint. Idem. De Eteocle & Polynice loquitur: quos Euripides, Ovidius, Seneca & Papi-nius Oedipi & Iocæſtæ filios fuiſſe ſcripſerunt, ſed hoc reſellit, in Boæticis Pauſanias, freus teſtimonio auctoris Oedipodiorum carminum, contēditque illos Oedipi ex Euryganea filios fuiſſe. Delrius.

276. Regni] Herc. Fur. verſ. 385. Farnabius.

277. Sacro] Execrando, impie ſo. Idem.

280. Pacti] Vt alternis annis te-gnarent. Idem.

281. Hic occupato] Eteocles. ſup. verſ. 56. Idem.

282. Ille,] Polynices verſ. 58. Id. Iſti fœderis] Fœdus icere, ferire, percutere dicitur à caſo porco, ut Livius, porca, ut Virgilio & Suetonio: ſed & Cic. 2. de leg. Porco femina piaculum dare dixit. In ſacris vero plus valere fœminas vicimas obſervatum eſt. In fœdere itaque Fœcialis ſive ſacerdos porcum ſilice feriens dicebat, Iupiter ſic populum qui fœdus non ſervavit, ferito, ut ego hunc porcum ferio, tantoque magis ferito, quanto magis potens pollensque eſt, & à porco fœde & crudeliter caſo Servius fœdus dici vult. Idem.

293. Fœ-

Hæc una
 Graviter
 Avertere
 Inhibere
 Patriæ q
 Vitam ti
 Oedip. Il
 Avidis c
 Diris, ſc
 Certant
 Ducunt,
 Nefalqu
 Non pat
 Non pat
 Scio qu
 Ideoque
 Moriqu
 Nocent
 Fles adv
 Unum h
 Invictus
 Mollire
 Docere
 Quod te
 Hic Oe
 Jubente
 De mor
 Excipie

293. Fœ-

294. M-

297. M-

308. Vn-

pietatem,

Hæc una abunde est, ut pater gnatos regas
Graviter furentes. tu impii belli minas 290

Avertere unus, tuque vecordes potes

Inhibere juvenes, civibus pacem dare,
Patriæ quietem, foederi læso fidem.

Vitam tibi ipse si negas, multis negas.

Oedip. Illis parentis ullus aut æqui est amor, 295

Avidis cruoris, imperii, armorum, doli,

Diris, scelestis; breviter ut dicam, meis?

Certant in omne facinus, & pensi nihil

Ducunt, ubi illos ira præcipites agat:

Nefasque nullum, per nefas nati, putant. 300

Non patris illos tangit afflictæ pudor,

Non patria. regno pectus attonitum furit.

Scio quo ferantur, quanta moliri parent:

Ideoque leti quæro maturi viam,

Morique propero, dum in domo nemo est mea 305

Nocentior me. gnata, quid genibus meis

Fles advoluta? quid prece indomitum domas?

Unum hoc habet fortuna, quo possim capi,

Inviçtus aliis. sola tu affectus potes

Mollire duos, sola pietatem in domo 310

Docere nostra. nil grave aut miserum est mihi;

Quod te sciam voluisse. tu tantum impera.

Hic Oedipus Ægæa tranabit freta,

Jubente te; flammæque, quas Siculo vomit

De monte tellus igneos volvens globos, 315

Excipiet ore; seque serpenti offeret,

Quæ

293. *Fœderi*] Modo vers. 280. *Fœderis*.

294. *Multis*] In bello perituris illo, quod tu vivendo inhibere poteris. *Idem.*

297. *Meis?*] Impiis, utpote ex incestu genitis. *Idem.*

308. *Vnum*] Te tuas preces, tuam pietatem. *Idem.*

313. *Oedipus*] Græca terminatio-
ne ultimam produxit. *Flor. Ægæa*]
Mare Europam ab Asia determinans.
ab Ægæo, Thefei patre. *alii*, à sco-
pulo, qui *ai 99*, id est, capræ speciem
præfert. *Idem.*

314. *Sicula*] Ætna. vers. 80. *Herc.*
Fur. Idem.

316. *Serpenti*] Draconi vigili, qui
suri

Quæ sæva furto nemoris Herculeo furit;
Jubente te præbebit alitibus jecur,
Jubente te vel vivet. ———

furit sævus propter aurea mala ab Hercule surrepta. vers. 237. Herc. Fur. Farnabius.

317. Furto nemoris] Quia Hercules aurea mala custodiæ ejus commissa avertit. Lucretius: *Aureaque Hesperidum servans fulgentia mala, Asper, acerba tuens, immani corpore serpens, Arboris amplexus stirpem* — Lucanus: *Abstulit arboribus precium, nemorique laborem Alcides, passusque inopes sine pondere ramos, Restulit Argolico ful-*

gentia pomæ tyranno. Agrotas, in Libycis, ait, non pomæ fuisse, sed oves fulvi coloris: ortam vero fabulam ex ambigua significatione vocis *μήλα*. Delrius.

318. Præbebit] Vt Tityus Herc. Fur. 755. Farnabius.

319. Jubente vivet.] Flor. cum Lipsiano, & aliis: *Jubente te vel vivet.* Gronovius. Quod omni cruciatu majus. extremum enim malorum illi vita. Farnabius.

ACTUS SECUNDUS.

NUNCIUS. OEDIPUS. ANTIGONE.

Nuncius à Thebanis missus Oedipum obsecrat, ut rediens componat filios, abnuat Oedipus, & in sylvas se recipiens filius diras imprecatur.

Nunc. **E**xemplum in ingens regia stirpe edite, 320
Thebæ paventes arma fraterna invocant,

Rogantque tectis arceas patriis faces.

Non sunt minæ, jam propius accessit malum.

Nam regna repetens frater & pactas vices

In bella cunctos Græciæ populos agit; 325

Septena muros castra Thebanos premunt.

Succurre; prohibe pariter & bellum & nefas.

Oedip. Ego ille sum, qui scelera committi vetem,

Et

320. Regia stirpe edite,] Implet versum & Flor. *Exemplum in ingens regia stirpe edite.* Nec potest hic versus cum superiore hemistichio conglutinari, quia medius intervenit Chorus. Iustinus lib. 23. *Admirabilis utriusque rei casus in exemplum fuit.* Gron.

321. Paventes] Paventes bella, te tuamque opem invocant. Farnabius.

324. Regna] Supra vers. 282. & vers. 58. *Idem.*

326. Septena] Castra septem dicunt, qui Adrastus, Tydeus, Polynices, Capaneus, Hippomedon, Amphiarus, Parthenopæus, qui singuli singulas portas Thebarum obsedere. *Idem.* Vide Aschylum, in tragœdia, Septem ad Thebas; ex qua nonnulla Seneca in hac tragœdia accepit. Delr.

328. Ego ille sum,] Imo vero sceleratus cum sim Diisque iratis genitus, qui potius jubæam & doceam, Sui itaque detestæ

Et abstinent
Doceam
Ego sum
Me nunc
Exhortor
Agite o p
Probate
Superate
Adhuc ju
Sic estis
Haud usi
Ferte ar
Frugem
Miscete
Dejicite
Templis
Conflat
Urbs co
Incipiat
Doloris

detestatione
imprecatur.
opinor, ha
ex veteri li
uterque frat
ête sceptris
solus Eteoc
trem exule
pactas vices
ête mater
non sum im
Florens.

330. M
erga prole
Non minui
juri & mo
referas, m

333. Pa
da, incesto

334. Cl